

Kút völgy - 46°27'50.5"N, 20°25'58.9"E

Hódmezővásárhelytől északkeletre, a Kutasi út mentén található szelvény.

A talajtípus térkép alapján réti csernozjom / mészlepedékes csernozjom besorolású.

Az alapkőzet ezen szelvény esetén egyértelműen lösz, ami a szelvény arculatában is szépen kirajzolódik.

Láthatjuk, hogy a másik két szelvénytől ellentétben, itt folyóvízi hatás kevésbé, szinte egyáltalán nem érvényesül.

A negyedidőszak során lerakódott löszön zavartalanul indulhatott meg a talajosodás folyamata.

Csernozjom?

A füves puszták (sztyepp) jellegzetes talaja

Jellemzője a morzsalékos szerkezet, jó víz- és levegőháztartás

Humusztartalma magas és humuszanyagai kiváló minőségűek

Tápanyagszolgáltató képessége nagyon jó

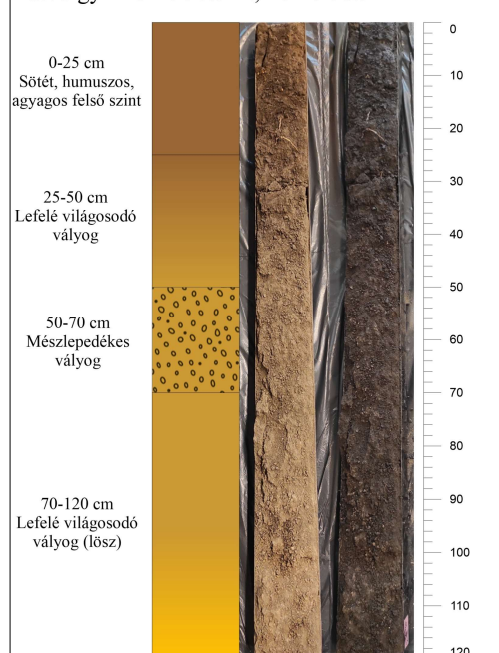
MIAZA MÉSZLEPEDÉK?

Az egyenletes csapadéeloszlás következtében csapadék idején lefelé mozgó sók a száraz időben felfelé mozognak és kikristályosodnak, vékony, elsőre penészesnek tűnő hártya formájában.

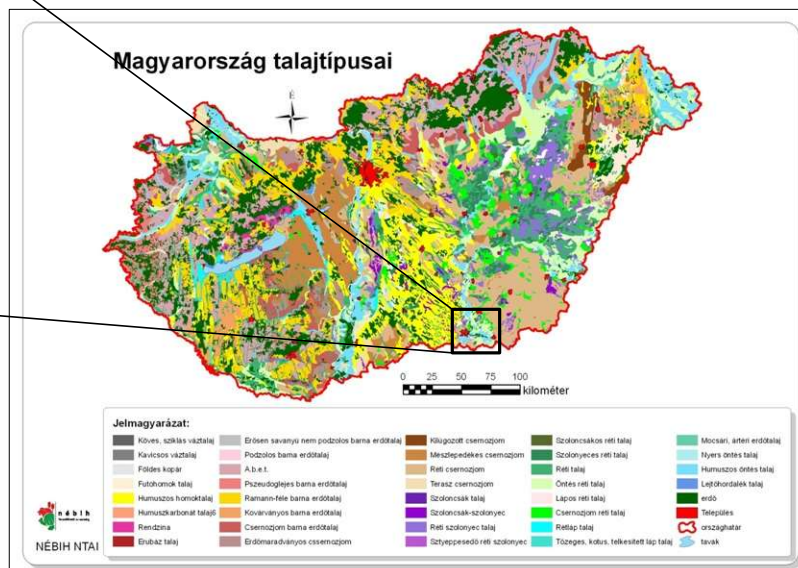
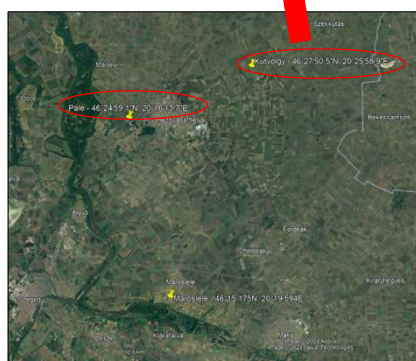
Nagyon hasznos képződmény, segíti szabályozni a talaj kémhatását, a jó minőségű, gömbölyű talajmorzsák alapja.

Kút völgy - 46°27'50.5"N, 20°25'58.9"E

mészlepedék

Palé - 46°24'59.1"N, 20°16'13.7"E

Hódmezővásárhely nyugati felén található, a Bodzási út felől megközelíthető terület.

A talajtípus térkép alapján öntés réti talaj / csernozjom réti talaj besorolású. Az alapkőzet, amin ez a talaj létrejött, negyedidőszaki lösz, valamint a **Tisza** által terített homok és agyag.

A jobb oldali ábrán látható, hogy a felső része sötét, fekete agyag, míg alul világos sárgás. **Miért?**

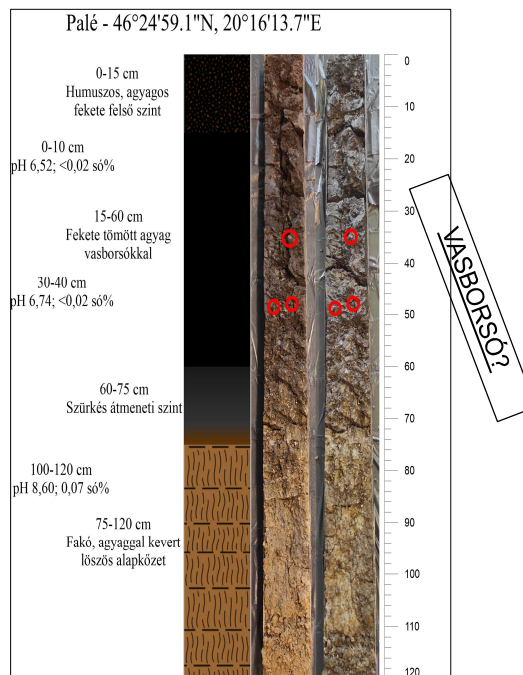
→Egyrészt a világos alsó rész a lösz alapkőzet

→Másképpen a felső tömött agyag tiszai elöntéséből származó finomszemű üledék

Mik azok a vasborsók bekarikázva?

→A vasborsók a pangó víz által mobilizált, majd a száradás után (oxidáló közeg) kicsapódó, konkréciók, gömböské összeálló vas összessége

→Minél nagyobbak a borsók, annál gyakoribb és nagyobb mennyiségű pangóvizet jeleznek

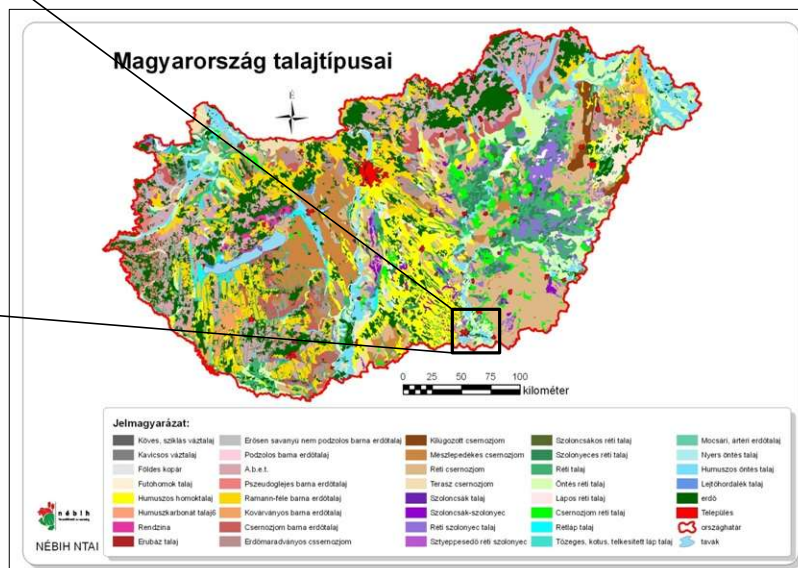
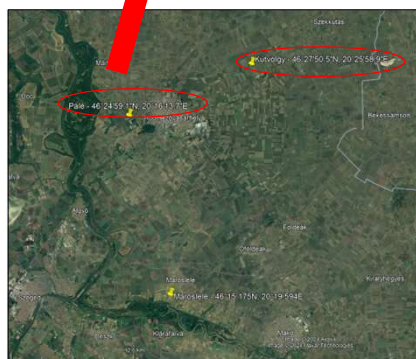
Réti jellegű talajok:

- Képződésükben a víz hatása nagyon fontos
- Jellemző az agyagosabb, tömörebb szerkezet
- Tömörödsre, levegőtlenesre hajlamos

MIÉRT FEKETE?

A talajok egyes része azért sötét színű, mert bennük magas a szervesanyag tartalom, azaz a humusz. A többletvíz okozta levegőtlenesség hatására a humuszanyagok vasallal és mangánnal kapcsolódnak össze, a képződő vashumátóktól fekete lesz a talaj.

Mi is az a komposztálás?

A komposztálás nem más, mint egy **folyamat**, ahol különböző szervesanyagok keverési arányából kontrollált körülmények között gyorsított biológiai lebomlás történik, majd pedig a létrejött komposzt stabilizálódik.

A komposzt érése során három fázist különíthetünk el:

Mezofil szakasz: kezdeti szakasz, amikor a hőmérséklet **20-45 °C**-ra emelkedik az első pár napban.

Termofil szakasz: intenzív lebontás, **45-70 °C** között. Kritikus szakasz, mert a magas hőmérsékleten mind a gommagvak, mind a kórokozók, patogének elpusztulnak.

Érési szakasz: A komposztanyagok átalakulása után a hőmérséklet és a mikrobiális aktivitás folyamatosan csökken, a huminanyagok képződése végbemegy.

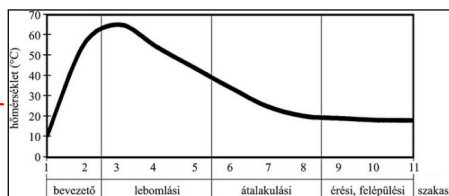
Kereskedelmi forgalomban kapható komposztáló

Mi ez a szerkezet?

A lebontó szervezeteknek oxigénre van szüksége, anélkül anaerob bomlás, azaz rothadás megy végbe. Egy perforált (kilyukasztott) csővel elérhetjük, hogy a komposztunk belsejébe is jusson levegő. Levegőztető használata nélkül a komposztot időnként forgatni kell, ellenkező esetben a saját súlya alatt megrogyva elzáródnak a pórusok és kiszorul a levegő.

Otthon is elkészíthető komposztáló, raklapokból

Komposzt prizmák, forgató berendezéssel (levegőztetéshez)

C/N arány

C – szén – barna anyagok:

száraz falevelek, gallyak, ágak, papír, fűrészpont, stb.

N – nitrogén – zöld anyagok:

Friss levelek, fű, zöldség/gyümölcs maradék, trágya, stb.

A szakirodalom alapján az ideális keverési arány 30:1, ez azonban a komposztba helyezett szervesanyag összetételétől függően tág határokkban változhat (10:1-től 500:1-ig).

Levegőztetés

A megfelelő aerob bontáshoz szükség van levegőre, a lebontó szervezetek életfeltételeihez. Levegő nélkül az anaerob lebontók szaporodnak el, amelyek így az átalakítás helyett fermentálják, rothasztják a komposztot.

Komposztálást befolyásoló tényezők

- Levegő
- C/N arány
- Víztartalom
- Hőmérséklet
- Apróztottság, homogenitás

Víztartalom

Kritikus pontja a komposztálásnak. Az apríték felületén létrejövő filmrétegben szaporodnak el azok az aerob lebontó mikroorganizmusok, melyek a teljes folyamatot véghez viszik.

Az ideális nedvességtartalom 30-60% között van. Ha kiszárad a komposzt, a bontás lelassul vagy teljesen le is állhat. Túlzott vízmennyiség mellett pedig anaerobba fordulhat a komposztombunk.

Apróztottság, homogenitás

A megfelelő aprítás szükséges ahhoz, hogy a megnövekedett felületeken a mikrobiális lebontás gyorsabban végbe menjen. A túlzott aprítás azonban a komposzt tömörödését okozza, ami levegőztöltséget eredményez.

Idő

A komposzt összetételétől és a fenti tényezőktől függően a komposztban lezajló folyamatok 1-6 hónap alatt lezajlanak, azonban a teljes éréshez és a „humusz” kialakulásához további 6-12 hónapra lehet szükség.

Hőmérséklet

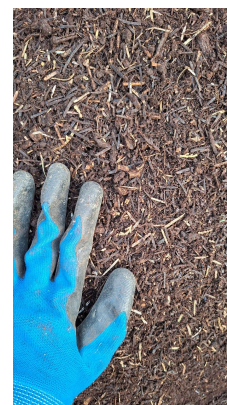
Az érés „mellékterméke”, azonban rendkívül fontos, hiszen, ha nem éri el megfelelő ideig a megfelelő hőmérsékletet (14 napig 55 °C vagy 7 napig 65 °C) a komposztomb, abban nem pusztulnak el a kórokozók, gommagvak.

Komposztomb

Különböző gilisztafajok is segítenek a lebontásban

Érett komposzt (félíg rostálva)

Hogy miért jó komposztálni?

- Csökkentet a hulladéktermelés → **véded a környezeted**
- Tápanyagdús talajt „termelsz”, mellyel javíthatod a talajodat → **nem kell virágföldet vened, azaz spórolsz és még a növényeid is meghálálják**
- Beszállsz a körforgásos gazdaságba → **Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!**